

דכי קדים חטאת בכל אלו היינו שגב בעולה אין בהם שום עדיפות ואי מקום ומכפר אעשה גם החטאת בכל אלו מכפר אעשה אבל כאן דאם אינו חייב אין כאן קרבן חטאת וגם לעשה לא כיפר דאין החטאת בא עקרו לכפר אעשה וא"כ נמצא שיש עדיפות בעולה למכפר אעשה משא"כ בקריאת סדר החטאת ולמאי דהוה ק"ל דגם אעשה כמד נתכפר לו בתשובה מ"מ דורון כפרה הוא משא"כ חטא' דאם אינו חייב אין בו לא כפרה ולא דורון ובכי האי דעת הרב להרבה עולה קודמת לחטאת

ואין להשיב ממ"ס הב"י דאם חטא אף שאינו יודע מתכפר לו ע"ש דמ"מ חס' אינו חייב אין כאן חטאת כלל ולגר זה ארבעה עולה קודמת ומיהו אין יאובו מספיק שהרי אין שום איסור לקרוא בתורה קודם הקרבת הקרבן ואם כן למה יכנס בס' איסור על מגן דאם חייב חטאת הקרי' עולה לחטאת ארבעה הו"ל להקדים פ' חטאת ממ"מ חס' אינו חייב לא הכתיר שקרא בתורה קודם העולה ואם נחייבו נמצא אעשה כדון להקדים עולה לחטאת

וראינו להרב שחלה חושה וק"ח סגלי' דכיון דאינו אלא קריאה לא דקרו' לעשות הכל בעין הקרבה ולא רלו לגנות מסדרם הכתוב בתורה והב"ח ראינו ממה שכתב בפסקים וכתבנו ס' ק"ח סגלי' ע"ח עולה וחטאת כאדר שכתבנו את"ו • ואין ראינו זו בלוס להתם בוירוי חטאים אין לנו דין קרימה כדי לגנות סדר הכתוב משא"כ הלא דהקריאה חשוב' כמקריב ומדינה חטאת קודם גם עיקר יאובו אינו נכון דמה לנו ליכנס בתגר זה ואין ס' למקרא ובירוי לקרות פ' וזאת הברכה קודם פ' בראשית ואי חייבו לקרות כדי שיהיה הקריאה כקרבן כל כמה דמזי עבדי כעין הקרבת הקרבן עדיף טפי וראינו שהמור כ' ללא יקר' פרהת הקרבנות בליה ע"ש ב"י • וא"כ כ"ש דהיה לנו להקדים חטאת לעולה דהתם אפשר שביום לא יהיה לו פנאי ואע"פ כן לא חשו כדי שיקרא בעת הראוי לקרבן כ"ש כאן דאין דבר מולץ להקדים פ' חטאת לעולה

וע"ק שהרי מדברי הב"י בשם האורחות חיים מבוואר דאחר ס' העולה הכתובה בפ' ויקרא יקרא זאת עורת העולה הכתובה בפ' לו ואח"כ יקרא פ' החטאת בפ' ויקרא ואין זה ס' הכתוב וע"כ ללא זו הדרך בהקרב' הקרבן לעשות חטאת בתוך מעשה העול והמתחיל במלוה אומרים לו גמור וא"כ מה"ט גופיה הו"ל לזקנמי לקרא תחילה ס' החטאת

ואוב' ראיתי להרב שב יעקב ח"א ס' ב' כתב דמג' טעמים לק"מ למה לא הקרימו פראת חטאת חזא שכבר אמרו בזבחים ד"ץ למקראה הקדימה הכתוב ופרא' שיהא בקראת בענין תחילה ואפשר שגם זו הוי בכלל קריאת התורה אף דא"כ במה שאמר יהי רצון הוי הקריאה הקרבה אין בכך כלל דמאי דהוה הוה דבדיעבד אף חס' הקרי' עולה לחטא' כפר את"ד והנה עיקר תי' ע"פ פרא' הוא והתוס' דמ' פרא' וכתב בשם הר' חיים למקראה היינו בהפרשה ע"ש ולדידיה ק' כי קושין אחת שהתוס' ז"ל הק' על פי' הר' זייס ממ"מ בערכין דכ"א ע"ש

ועוד ק"ל ממ"ס בקידושין ד"ג גבי מה ששינוי ביולדת האשה שהביאה חטאתה ומתה יביאו יורשין עולתה ואפלתו בה שמואל ור"י דשמואל אהר' דהיינו בהפרישת העול' מחיים ור"י אהר' אף בלא הפרישת מחיים ע"ש ואי בהפרשה בעינן עולת תחילת א"כ מאחר שהביאה החטאת מינה שכבר הפרישה העולה קודם ואף שמואל ל"ק כי חס' על ל' הפסק והוא שהפרישה מחיים ואף בהפרישה פהיים אין במשפט שהפרישה קודם החטאת ועל התוס' ג"כ ק"ל אין לא הקשו עליו

חלק אח סימן א'

עמדתו
על חקירת חסם שחקר הרב מגן אברהם בח"ח ס' א' סק"ח על מה שכתב המור והש"ע טוב לומר פ' העקירה כו' ופראת הקרבנות כגון פ' בעולה והמנחה והלמים וחטאת ואשם ולמה כתבו סיקריים העולה לחטאת ואין ק"ל בזבחים ד"ל דהחטאת קודם לעול' ותי' במה שאמרו בזבחים ד"ו למה חטאת קודם לעולה ריבה בירקליט נכנס דורון אחריו והתוס' כתבו עולה דורון הוא אע"פ דהעשה מכפרת יותר מחטאת כירוש' דאיתא בגמרא חטאת מכפרת על חייבי עשה מקופיין ועולה מכפרת בקיבועא אע"פ כן כשקרב החטאת ראשונה חס' כן כבר כיפר על חייבי עשה וכרת א"כ עולה הוי דורון ובחמירתינו בתב' המור בלא יאמר יהי רצון אחר פראת החטאת שהיא אינו חייב חטאת והוי כקורא בתורה ועולה מכפרת אעשה א"כ יאמר עולה קודם שמכפרת ואין אדם שאינו מחוייב עשה א"ל כשידע שחייב חטאת יאמר חטאת קודם אלו דבריו

ואחר המחילה אין זה מספיק רעה שהיין דבריו התוס' דזבחים הם בעיני דברי תימה שהיין דכי אמר דכא עולה דורון הוא היינו בעולה הבאה עם החטאת כגון יולדת ומלורע ודומיהן אבל עולת נדבה הבאה בלי חטאת בלא ומכפר אעשה בדכתיב בריש כ' ויקרא וברנה לו לכפר עליו ורבו בת"כ והביאו רס"י בחומש הבאה לכפר על עשה אינה דורון כיון בלא הקריב קודם החטא' והעולה הוא שכפר לו וזה אינו שהרי אמרו היכי דמי אי לייכא תשובה זבח ראשיש תושבה ואי דעבד תשובה התביא עבר על עשה לא זו משש עד שמוחלין לו אלא ס"מ דורון הוא הרי להדיא דגם עולת נדבה דורון שכבר נתכפר לו בתשובה וכן פרא' דהעולה דורון אחר התשובה דרילה התשובה נכנס דורון אחריו כי ע"כ כונת התוס' גראה ברור שגם הם כיוונו לזה דאע"פ שמכפר אעשה מקיבועא אינה כפרה גמורה כחטאת דאף בת' לא נתכפר לו כי חס' בחטאת אחר התשובה אבל עולה כיון דעבד תשובה כבר נתכפר לו לגמרי כי ע"כ ע"כ דמ"ס ועולה מכפר אעשה היינו דהוי דורון לכפרת אעשה זכה"ג כתב רס"י בזבחים ד"ו ברה' כיון בלא חייב הכתוב להביא עולה על כל עשה אלא דורון בעלמא ע"ש וכ"כ דזוכרם ששינוי בערכין דכ"א דחייבי עולות ממשכנין כיון דאין באין לכפר וס' להתוס' ברה' ד"ו ד"ה יקריב שכתב דן להדיא ע"ש כי ע"כ מה שהיין הרב בפ' דברי התוס' כ"ע • ולמ"ס ע"כ הוא דמכפר לו קריאת העולה בעשה תשובה איירי דבלא"ה זבח ראשיש תושב' וכיון דעשה העולה תשובה איירי דאינה אלא דורון למה ישנה להקדים העולה שכבר נתכפר בתשובה ולדורון הוא שהביאה ומה טעם להקדימה לחטאת

פ"ק שהרי כתבו התוס' שם ברה' ריבה דאע"ג דיוולדת ומכורע וגזיר אין החטאת באה לכפר אפ"ה קודם לעולה ללא חלקה תורה ע"ש וכעין זה אמרו בזבחים דכ"ט דכא בחטאת דלויס עסקינן אע"ג דכי עולה דמי קאמר דחמנא היא תקדים ע"ש וא"כ ה"נ י"ל דאף ע"ג דבקריאת חטאת אינו מכפר אע"פ הו"ל להקדים החטאת ולזה י"ל

אח ה' הנהגת האדם בבוקר סימן א

בין הבאים עט החטאת בין נדבת לזכור ובין עולות תמידים ומוספי שבת וי"ט ור"ח דלע"ג שב"כ תנוה ליה על התמיד ובכ"כ פנחס על המוספין חטאות ועולות מ"מ סדר מעשיהם לא נכתבו כ"א בכ"ו ויקרא כמבואר בכתובים וכ"כ רא"י ז"ל בביצה ד"ך בר"ה ויעשיה כמאסט ע"ג וכן מבואר במרש"י סוף מנחות גבי מ"מ כל העוסק בכ"כ חטאת שכל כגון סדר קדשים דמיידי בה' עבודה ע"ג הנה מבואר דלש חטא בחלב או שאר כריתות אין החיוב שיקרא בפנחס האוכל חלב חייב חטאת שאין הליוי קרבן כ"א שיקרא מעשה החטאת דכתיב בפ' ויקרא נפש כי תחטא בשגגה וכן בפ' לו דכתיב זאת תורת החטאת והרי מכלל חיוב זה חייב לקרות חף פ' התמיד כמ"ש הטור בפ"מ ולמד זה מהך סוגיא דתעני' ע"ג אלא דבלבד לא חייבו לקרות נס מעשה העולה דכתיב בפ' ויקרא כ"א שיקרא לבר פ' התמיד אך ליחיד שחייבו לקרות גם כ' חטאת ועולה ואס' דהיינו סדר עבודתם מכ"ש שחייבין לקרות כל סדר מעשה העולה מאוס עולת התמיד ולא נפיק יי חובתו בקריאת התמיד שאין אס' כ"א ליווי שיקריבו עולת תמיד אבל אין יקיה מעשיהם לא נזכר והרי דרש רז"ל הוא כבר תקנתי להם סדר הקרבנו' משמ' דהעיקר שילמוד ס' עבודת כירך שתקנו בעבודת י"הכ אלא שבדברי רז"ל הם באורן ובכתובים הם בקיצור והרי אמרו רז"ל לא לן אדם בירושלים וביוו עון תמיד של שחר היה מכפר על עונות כו' ור"כ אפוא הרי אין דבר שקודם לתמיד של שחר ותמיד של שחר עולה היה ור"כ עכ"ל חייב להקדים פ' עולה מאוס פ' העולה ועולת תמיד הקודם לכל הקרבנות וכי קי"ל דחטאת קודמת לעולה כ"ז היה אחר שהקריבו עולת תמיד ואין לך דבר שקודם לתמיד של שחר משא"כ עכשיו דבקריאת פ' העולה היו כאלו הקריב התמיד ואין אפשר להקדים מעשה החטאת קודם עולת התמיד והרי אי איתנין טלה מדין קדימה אין קרב בב"ה מ ראשון כ"א עולה וע"כ מדינא חייב להקדים פ' עולה ומאיליו נפטר ג"כ מעון עשה שכבר קרא פ' נדבת עולה ובמ"ש ח"ש דקוסית הגוף היא גופא ק' בכתובים דכיון דקי"ל דחטאת קודם לעולה למה הקדים בפרשת ויקרא פ' העולה אך למ"ש הנה נכון דסדר העולה קודם לכל מאוס עולת התמיד ובהכ"א ח"ש מאי דקי"ל עוד להרב סמלה חדשה דלפי' הדין המנחה מאוחר מכולם דזבח עיוף ואין הקדים מנחה לחטאת אך למ"ש ל"ק דמנחת התמיד היה קודם חף למוספין כ"ש לשאר קרבנות יחיד כדכתיב אבני בג' המערכה ומנחה להביתין ונאכס למוספין ופ' מנחת התמיד ממנחת יחיד ילפינן לה ברוב הדינים שאם היא מנחת נאכס תמיד למנחת הסולת ואלע"ג למנחת נאכס כתיב בפ' שלח לך מ"מ כיון דאיך מנחת הסולת ברוב דינים הרי נאכס בקריאת מנחת זאת כאלו הקרי' גם מנחת התמיד ח"ש אגס הטור מנחת נאכס קאמר דכתיב בפ' שלח לך דכל קרבן לדין מנחת נאכס וכיון שקרא ס' העולה שחשוב כעולת תמיד ועולת נדבה יחיד חייב לקרות מנחת נאכס שהוא סוף הקרבן כמ"ש בברכו' כל הקורא ק"ש בלי תפילין כאלו הקריב עולה בלי מנחה ומיהו בעיקר דין זה דחטאת קודם לעולה אס' הוא למכור אוגס לטיבובא ראיתי להתוס' בקיבושין די"ג ל"ה האלה שהק' דמדתנן עולתה ומתה לא יביאו יורשין חטאתה נר' דאס' היתה קיימת היתה יכולה להקריב חטאתה אחר עולה ואילו ממ"ש בפסחים דנ"ט ומי קרבה כו' נראה דחף בדיעבד לא קרבה ותו' דדוקא במלורע דכתיב תהיה הוה ס"ל דהוי עיבוב ח"ש ל"ה הוה ס"ל דהוי לטיבוב בכל ענין אך לבהר דגלי במלורע דאינו מטכב ילפינן מיניה לכל חטאת ועולת וכדברי התוס' כתב הרשב"א בחי' דשיו גם

עליו מהך סוגיא וי"ל אהר' חיים לשיטתיה אולי כל התוס' באמו בפסחים דכ"ט בר"ה זה שקרימה זו אינו אלא למכור ולא לטכב ור"כ ספיר מדי לאוקומי מתני' בעבר והקדים והפריש החטאת אך מסוגיא דטרכין ק"ל ספיר דספיר מדי לאוקומי דברי ר"פ דאמר דפעמים דחף חייבי עולות אין ממאכנין בעולת יולת ובגון דאמר ולא הפריש כמ"ש בר"ה ל"ו כיון דמדינא חייב להפריש העולה קודם לחטאת ומ"מ עיקר יסובו אינו נכון שהרי כ' הב"י בפ"י זה דחף אי לא אמר ית"ר מתכפר לו אס' חטא ור"כ נמלא דהקריאה היא הקרבן ולא חמית ית"ר דלבסוף גם עיקר דמיינו אינו שהרי אמרו בפסחים ל"ו דבתרי ענייני אין מוקדם ומאוחר בתורה ור"כ דוקא ביולת דכתיב אחר לעולה ואחר לחטאת דהוי חר עניינא סיין לומר דלמקראה הקדים הכתוב ולא בפ' הקרבנות שהם תרי ענייני ואין מוקדם ומאוחר ובר' מן דין דהרב עיקר יסובו תלה דדין קדימה חטאת לעולה אינו לטכב וכו' זה בפסחות וזה אינו דמחלוקת גדולי הראשונים הוא והראב"ד והריטב"א ס"ל דהוי לטיבובא כמו שאכתוב בסמוך גם מה שתי' דאין איסור בהקרב' עולה קודם חטאת רק במי שחייב על דבר אחר עולה וחטאת או אפ"י בכל דברים אס' כבר נאחטו ועומדין לזרוק דמן אף דס' חטאת קודם כפר"י בר"ט ד"ה דס' חטאת אבל מי שחייב חטאת ואין חטאתו לפניו ודאי יכול להקריב עולת נדבה או עולת חובה שחייב על חטא אחר וגם כאן הוי כמו שהחטאת עדיין לא נאחט שהרי עדיין לא קרא פ' חטאת אלו דבריו .

והם דברי תימה שמדבריו שכל אס' כבר נאחטו נראה דאס' חטאת ועולה לפניו קודם שחיתתן יכול להקדים כל מעשה עולה ואח"כ יאחט החטאת וכ"כ מוכרח לדבריו דהרי הקרבנת חטאת ועולה תלוי בפיו בקריאת הסדר והרי ב' העניינים לפניו ומתיר להקדים העולה . ולפ"ו מ"ש ואין חטאתו לפניו היינו חטאתו אחוט לפניו וזה אינו שכבר כ' הכ"מ בפ"ט מה' תמידין ה"ו דאס' אינן אחוטין לפניו אדרב' חייב להקדים חף הקטרת אברים וכ"כ הכריח הרי"ק קורקו' וכ"כ ממ"ש בזבחים ד"ך דפר העלם דבר קודם לפר אל ע"ז דחטאת קודם לעולה והתם אפי' דברים דע"ז חייבין עולה וחטאת ובשאר כריתות פר חטאת לבר ומדקיט פר ולא נקיט דס' פר ש"מ שחייב להקדימו באחיטה וכל מעשיו כדברי הרי"ק קורקוס ומעתה ה"כ כיון שבדיו להקריב אחר מהם תחילה חייב להקדים החטאת .

גם מה שתי' כיון דתנן דס' חטאת קודם לרס עולה איברי עולה קודם לרס חטאת ובר"ס חטאת ואיברי עולה או אימורי חטאת ורס עולה פסק הרמב"ם בה' תמידין דאיזה פירכה יקדי' ואילו בקריאת הקרבנו' באמר זריקתן והקטרותן הכל בענין אחר ח"כ בכל חל מהש' יש מעלה ויכול להקדים איזה פירכה אף ח"כ . ואחרי המהילה אין זה נכון למה שכתבאר שאין זה כ"א אס' כבר נאחטו לפניו אבל קודם שהיטת ב' חייב להקדים כל מעשה החטאת כמ"ש הכ"מ והרי"ק קורקוס והתי' ע"כ ה"כ כיון שבדיו להקריב ב' חייב להקדים כל מעשה החטאת ותימה עליו שגראה אלא ראה דברי הכ"מ וכו' .

ובג"ל נכון ביישוב קושייתם הוא שיעקר חיוב קריאת הקרבנות למדו כן ממ"ש במס' תענית דכ"ז ח"ל כבר תקנתי להם סדר קרבנות בזמנ' שקורין בהם לפני מעלה אני עליהם כאלו הקריבום ואני מוחל להם ובענין מעשה הקרבנות יש בהם ב' סוגים דכ"כ ויקרא כל הפרשה נאמרה ללמד על דיני הקרבנות דבעולת נדבה דכתיב בפ' ויקרא ובכ"כ כו' מהם למדו ס' מעשה כל העולות בין הבאים בנדבה

אח ה' הנהגת האדם בבוקר סימן א' ב

וע"ק מה"ש בס' בנימין דכ"ח ור"פ שבר אפילו אישתחית
הבמה אינו יכול להכיר משום הכבוד קדשים מתקין
לה ר"ז אחי לזרוק דמן שלא לשמן ויתיר בשר לאכילה
אחרי אי דשחט עולה או שלמים ה"כ ה"כ כגון ששחט חטא'
ברישא הרי נראה דכי שחט עולה ברישא הזבח כשר •
ע"ק דתנן בנימין דמ"ו ואם גילח על ג' וגמלא אחת מהם
כשר תגלחתו כשירה ויביא שאר זבחים הרי דאם גילח על
העולה קודם לחטאת כשר הכך דעת הראב"ד והריטב"א וגם
להתוס' והא"ר ראשונים ק' איך לא הכריחו לחטאת קודם
לעולה אינו מטעם מכל הנך סוגיי

ואב • אחר החיפוש האיר ה' את עיני ורואה אני לל"ק
מכל זה שהרי אמרו בזבחים דנ"ה ואלא להאי
הלכתא שתקוב אמר דבא שאם גילח על אחת משלשתן יבא
וכרס"י לחטאת יליף משלמים כו' ע"ש וא"כ י"ל דה"כ אימקס
עולה לשלמים דהא ג' כתיב כנס בן שנתו לעולה וכנסה
אחת בת שנתה לחטאת ואילן אחת לשלמים ומינה דאם גילח
על העולה תחילה יבא אף שנקדים העולה לחטאת והרי
נזיר במזרע דגלי ביה קרא והעלה שהעלה כבר כמ"ש
בפסחים דנ"ט כי ע"פ הבאר הנה מקום ליטב מאי דהוה
ק"ל בדברי התו' דקידושין ד"ג וא"ר ראשונים שכתבו דכי
ק"ל לחטאת קודם לעולה היינו לבתר דגלי במזרע והעלה
שהעלה כבר שאינו מטעם ובבבין אב ילפינן לכל חטאות
דאם קדמו העולות כשר ע"ש

והדבר ק' בזבחים ד"ח דבטו למילף פיסול בחטאת
בשינוי קודם ובשינוי בעלים אחרי לחטאת חלב
ונזיר ומזרע לא מכו ילפי מהררי דחלב יש בו כרת ונזיר
ומזרע יש בהם דמים אחרים דנזיר ממזרע לא יליף דלית
בשאלה וכן מזרע מנזיר לא אחי שכן אינו בא בללות ולפי
זה נזיר לא מלי יליף מבבין אב ממזרע דאינו מטעם דמה
למזרע שכן בא בללות וכ"ת אה"כ דחטאת נזיר הוי עיכובא
מ"מ ק' שכבר נתבאר מכל הנך סוגיי דאינו מטעם ואי ממזרע
יליף הא לא אחי אף למ"ש הנה נכון דגם בנימין גלי קרא
בהקס זה דאינו מטעם ואי ק"ל א"כ איך פשיט ליה למקסן
בפסחים דנ"ט דהוי לעיכוב קודם שידע דרבי קרא במזרע
דאינו מטעם בלא"ה הו"ל למילף מנזיר דאינו מטעם הא ל"ק
דמזרע מנזיר ל"מ יליף דמה לנזיר דליתיה בשאלה אלא
דאכתי ק' היכא שיש לפניו חטאת חלב ועולת נדבה דק"ל
אף בהא לחטאת קודם לעולה כדמוכח בזבחים ד"ז דמה"ט
פר העלם דבר קודם לפר של ע"ז וכ"כ דסתם אינו סס
דפ"ט דס חטאת קודם לזב עולה וכי תנן דאיברי עולה
קודמין לאברי חטאת היינו מפני שכבר נשחטג אבל בלא"ה
מקריב כל מעשה החטאת ואח"כ העולה פמ"ש הכ"מ בפ"ט
מה' תמידין ה"ו והתם אף בחטאות ועולות שאינן באין כחטאת
הוא ולמה שהעלה בהך סוגיי לחטאת חלב ל"מ יליף מנזיר
ומזרע א"כ הו"ל לומר בהו דמטעם לז"מ יליף מהבך ואינו
מסתם דברי הראשונים נראה דבכל גוויי אינן קרימת חטאת
לעולה מטעם וי"ל דכיון דכי גלי קרא לחטאת קודם לעולה
אינו אלא בחטאות הבאות עם העולות כגון חטאות הלויים
וחטאת אציעת קול וביטוי ומטמא מקדש וחטאת חלב עם
עולת נדבה או חובה לא למד כ"א מחטאות הבאות עם
עולות וכל חטאות הבאות עם עולות מכו ילפי ספיר מנזיר
ומזרע דאינו מטעם וא"כ י"ל בחטאת חלב דיו לבא מן
הדיו להיות כדיון דגם בבבין אב שייך לומר דיו כמ"ש בחולין
דק"ך ע"ש וא"כ ה"כ דוכותא אלא דאכתי ק' חטאת דטומאת
מקדש אינו בכרת וכתיב ביה קדימת חטאת לעולה הו"ל לומר
דמטעם דברי מנזיר ומזרע ל"מ יליף דהנך ליתגוה בכרת
והשתא ק' אף לחטאת חלב דליהוי מטעם א"ל דיליף מחטאת

הרא"ש בפ"ב דקנין כתב כדברי התוס' וכ"כ ר' טובדיה
בפ"ב דקנין והרמב"ן בחילוקי דין אחר שהביא דברי התוס'
והעלה שיקר כדבריהם כתב בשם הראב"ד ליטב דהביאה
דמתני' היינו הפרשה ע"ש שמדבריו נראה דס"ל דכי ק"ל
חטאת קודם לעולה הוי אף לעיכוב ולכן אס הקריב עולתה
אף אס הייתה קיימת אינה יכולה להקריב החטאת גם
הריטב"א א' בחי' לקידושין לדינא אחר שכתב דברי התו' הביא
פ"י הראב"ד וכל וזה יהיה יותר נכון ע"ש • גמלא לפ"ז
דהראב"ד והריטב"א ס"ל לחטאת קודם לעולה הוי לעיכוב
גמי ואני תתיב בדבריהם מהא דתנן בנימין דכ"ט מת אחד
מהם כו' אמרו בן זומא ומי אומע לו סיפור כנגדו בנימין
אלא מביא חטאת הטוף הבא על הספק ועולת בהמה ואומ'
אז טמא הייתי החטאת מחובתי והעולה נדבה ואם טהור
הייתי העולה מחובתי והחטאת מספק ומופר ל' יוס ומביא
קרבן טהרה ואומר אס עמא הייתי העולה ראשונה נדבה
והו חובה ואם טהור הייתי העולה ראשונה חובה וזו נדבה
וזה שאר קרבני ע"ש והרי הבא לזר דקיה טהור נמלא
שהקריב העולה קודם לחטאת ולדבריהם כבר נפסל ב' ואין
לומר כיון דע"כ בין בראשונה שהקריב החטאת ועולה וכן
בשניה הקדים החטאת לעולה אף לזר דטהור הוא עולת
נדבה הוא שהקריב אחר החטאת ש"ד דה אינו דבזבחים דף
כ' שיקר הרבויי לחטאת קודם להעולה הוא בעולות הבאות
עם החטאות שיקדים החטאת וא"כ כי הקריב עולה קודם
מאי אהני ליה שהקריב עולת נדבה אחר החטאת הרי כבר
נפסלו קודם וע"ק דא"כ מאי ק"ל במתני' להאשה שהביאה
עולתה אימא דליירי אף בהקריבה ואם הייתה קיימת הייתה
מביאה עולת נדבה אחר החטאת וכן ק' עמ"ש שם בר"ם
גבי נזיר שהיה טמא בס' ומחולט בס' דמגלח דתנלוניות
ובתלחת מביא חטאת הטוף וליכוריס ועולת בהמה ואמרו
סס דתגלחת רביעית מביא קרבן טהרה ומתני' אי ורזי
נזיר הא עולה הראשונה הוה נדבה כו' הרי דאם טמא ומחול'
אינו נמלא שהקדים עולה לחטאת וא"מ דאינו מטעם הכך
דברי הראב"ד והריטב"א • וסבור הייתי ליישב דמ"ש
תקוני גברא שאני שהרי חולין בעזרה מד"ת הוא ואע"פ כן
מביא חטאת הטוף על הספק כמ"ש התוס' בניטין דכ"ח בריה
אבל דאדם עממו בדיון הוא שמביא על הספק כדי לפטור
עממו ה"כ מקדים העולה בלא"ה ח"א ואין זה נכון שהרי
בנימין דכ"ט מפיך ליה מקרא לחטאת הטוף בא על הספק
ע"ש וא"כ י"ל דוקא התם דגלי קרא אבל בלא"ה אינן להתיר
איפור תורה משום תקוני גברא

ואב • ראיתי הדבר מפורסם בתוס' דזבחים דע"ז בריה
תקוני גברא ס' תיקא אי מלי"ת קאמר ר"ש אין
מתנדבין סמן היכי שרי משום תקוני גברא יע"ש • ובר
מן דין כ"ל דאף את"ל למשום תקוני גברא שרי לעבור על סל
תורה מ"מ כטין ל"ד דהוי לעיכוב אינן הפה יכולה לדבר דאי
מדינא קרבן פסול כיון שהקדים העולה אינן יתקן גברא
בקרובן פסול וכ"מ מה"ש התוס' במנחות דמ"ט בר"ה תלמוד
שהבחינו דעשה דהשלמה אינו לעכב ממ"ש בל"ט לפסחים
דעשה דפסח דחי עשה דהשלמה ואי הוה מפסיל לא שייך
גיה לחיה ע"ש כ"י ע"כ סדר כי קושטין •
עוד ק"ל בדבריהם מה"תה ששינו בנימין דמ"ה תגלחת
הטהרה כיבר היה מביא ג' בהמות חטאת עולה
ושלמי ר"א אומר לא היה מגלח אלא על החטא' שהחטא' קודמ'
בכל מקום ואם גילח על אחד משלשתן יבא ומתני' על א'
משלשתן מתבאר שאם גילח על העולה יבא אע"ג דהקדים
עולה לחטאת ואי מיפסיל בהכי הו"ל גילח על הזבח ונמלא
פסול דתנן סס דמ"ז דתגלחתו פסולה

אחד ה' הנהגת האדם בבוקר סימן א

מטמא מקדש וכי אמרת דיו התם גמימטכ וכ"ת כיון דחטא' ועולה במטמא מקדש גביבור אחר נאמרו ע"ש שמיטת קול וביטוי וגם דין קדימת חטאת לעולה על ג' עיניו אלו נאמרו וא"כ ליכא לפלוגי דבמטמא מקדש יהיה לשיכוב ובשמיעת קול וביטוי למכזה לבד שהרי הוקדש כולם כאחת זה אינו דל"כ מה"ט הו"ל לומר דגם בשמיעת קול וביטוי מעכב דקול' וחומר' לחומר' מקשיגין ועוד דמ"ט התו' בזבחים ד"ח בל"ה חטאת ע"א י"ם שכתוב חטאת ע"ז ומטמא מקדש כו' הרי דיליף חטמא מקדש ולא שמיעת קול וביטוי ואף שהתו' דחו גרסת זאת מטעם דחטאת חלב אינה באה בללות ע"ש מ"מ גס הם הודים דאי ליכא פירכא הוה ילפינן לחטאת דמטמא מקדש ולא לחטאת דשמיעת קול וביטוי וא"כ ה"נ י"ל לאש הקדים עולה לחטאת בטומאת מקדש מעכב ולא בשמיטת קול וביטוי וכ"ע דבר זה כ"ע אכלי

אך את זה ק"ל להראב"ד והרי"ט"א שהרי שנינו ס"ס בזבחי' כל התדיר מחבירו קודם את חבירו כו' ומקדאי ילפינן לה ס"ס במשנה וגמרא וא"ש שנינו כל המקודש מחבירו קודם לחבירו דס חטאת קודם לדם עולה והרי בקדימת תדיר מבואר כ"ס דאינו מעכב כמו שהכריחו התו' במנחות דמ"ט בל"ה תלמוד וגם בזבחים דכ"א מבואר דתדיר אינו מעכב דבעו שחט את שאינו תדיר א"ש יגמור' או ימרו' והביאו ס"ס דריה המקודש וכיון שכן ק' לשמוע מהי תיתי עיכוב בקדימת חטאת דאי קדימה היה לשיכוב היה פוסל בתדיר וא"י תדיר דהתם כמי מריבוי הכתוב נפיק וכיון דפשיט להו דאינו מעכב א"כ ה"נ אינו מעכב בחטאת ועולה וכן ק' להתו' בקידושין שהעלו דאי לאו דגלי קרא במכורע דאינו מעכב וילפינן מיני הוה פשיט לן דמעכב ע"ש וכשיטות זאת לא ידעתי מה טיבו אוב דאייתי דפשיטות זה דמעכב הוא דק"ל במנחות ל"ה ד"ש מחוסר זמן לבו ביום ומה"ט פסלינן ס"ס בהקדים חטאת מכורע לאשמו אט"ל דלשיטה לאו עבודה היא וכן מלאתי בבירור להתו' בזבחי' ד"ה ד"ה עולתה ע"ש וכ"כ דעת הרי"ט"א שדחה דברי התו' שכתבו דחין בקדימה עיכוב מהך דפ"ק דמנחות ע"ש ס"מ דטיקר פיסול בקדימת עולה לחטאת היינו מטעם דיש מחוסר לבו ביום וא"כ י"ל דמחוסר זמן לא אייך ב"א היכא דשני הקרבנו' הם באים על ענין א' כעין חטאת ואשם של מכורע או חטאות הבאות עם עולות שחייב הכתוב את ב' אכל תדיר וא"י תדיר וכן במקודש שהם קרבנו' כפרדי' שלא נתחייבו על דבר אחד לא אייך בהו מחוסר זמן לחילול תמיד ומוסף של יום לא באו על דבר אחד דתמיד על עכומו של יום בא ומוסף על קדושת היום שנתחלש בו בא וכל כי האי לא אייך ביה מחוסר זמן כך יש ליטב בדוחק ואינו נכון בעיני דגם בתמיד ומוסף של יום וכן ב"ד בנימן א"ש שחט שפח קודם התמיד הו"ל לפסול משום מחוסר זמן כיון שיש קדימה לתמיד מ"ת והקדימה זו הוי מחוסר זמן להמאחר והדבר כ"י

וע"ק ל"י ע"ז שהרי מדתנן דס חטאת קודם לדם עולה איברי עולה קודמתין לאיברי חטאת והיינו כפרש"י דאיירי בעבר ואשמו את שניהם דבל"ה חטאת קודם בכל העשיו כדברי הכ"מ והר"י קורקום שהבאתי לט"ל ומטיקר הסוגיין י"ל להוכיח דאם עבר ואשמן את ב' גם בחטאות הבאות עם העולות הדין כן דאיברי עולה קודמתין שהרי מהחטאת הלויים ילפינן לה והתם עולה הבאה עם חטאת היא והרי א"ש בר"ן אמרינן דעולת בהמה הבאה עם חטאת בהמה נכק"ל לחטאת קודם מדכתוב וכו' ב'ן בקר בחטאת הלויים גם בת"כ פ' מכורע בפסוק והעלה הכהן את העולה דראו והעלה כו' אש"פ שקדמה לחטאת והעלה הכהן את העולה שנלמד שאיברי עולה קודמתין לאיברי חטאת ע"ש וכיון שכן אי

וע"ק ל"י ע"ז שהרי מדתנן דס חטאת קודם לדם עולה איברי עולה קודמתין לאיברי חטאת והיינו כפרש"י דאיירי בעבר ואשמו את שניהם דבל"ה חטאת קודם בכל העשיו כדברי הכ"מ והר"י קורקום שהבאתי לט"ל ומטיקר הסוגיין י"ל להוכיח דאם עבר ואשמן את ב' גם בחטאות הבאות עם העולות הדין כן דאיברי עולה קודמתין שהרי מהחטאת הלויים ילפינן לה והתם עולה הבאה עם חטאת היא והרי א"ש בר"ן אמרינן דעולת בהמה הבאה עם חטאת בהמה נכק"ל לחטאת קודם מדכתוב וכו' ב'ן בקר בחטאת הלויים גם בת"כ פ' מכורע בפסוק והעלה הכהן את העולה דראו והעלה כו' אש"פ שקדמה לחטאת והעלה הכהן את העולה שנלמד שאיברי עולה קודמתין לאיברי חטאת ע"ש וכיון שכן אי

וכ"ל דריה למ"ט דעולה כיון דאינו מעכב לא אמרינן מחוסר זמן מהו אשמן בזבחים דק"ב אינו מחוסר זמן כבעלי הוב וזבה ויולדת ומור' שהקרינו חטאת' ואשם בחוץ פטורין עולותיהן ובלמיהן בחוץ חייבין וכן פסק הרמב"ם בפ"ח מה' מע"ה ק"ה וכל הטעם שהעולה דורון הוא והחטאת ואשם היא שיקר הכפרה ושיין בתו' וט"ס מ"ט ע"ז ומינה י"ל שגם בהקדים העולה לאחריב מחוקר זמן כיון דדורון בעלמא הוא

ובטיקר קאית כל הראשונים בהך דתני' דקיינן דתני האשה שהביאה עולתה לא ביאו יורשין חטאתה ורייקו הא א"ש היתה קיימת היה בדין שתיבא חטאתה אף שהקדימה העולה נראה דקדימת חטאת אינו לעכב ואילו בפסחים דל"ט מוכח להוי לשיכוב והדבר ק' דמאי ק"ל והרי בתוספתא דפ"י דזבחים אחר דאזיל ואיב כל דיני קדימת בקרבנות תדיר ומקודש תני ע"ה אימתי בזמן אבואו כאחת אבל הבא ראשון קרב ראשון ע"ש ופסקו הראשונים בפ"ס מה' תמידין ה"א ו"ל אימתי בזמן אבואו כולם כאחת אבל הבא ראשון קרב ראשון כו' ג"ס דאימתי דמשנה גלימה היא זאת דתנן בזבחים ד"ף שלמים של אשם ושלמים של יום של אשם קודמתין לשל יום שלמים של אשם וחטאת ואשם של יום שלמים של אשם קודמתין דברי ר"מ וחכמים אומרים חטאת קודמת מפני שהיא קודם קדשים

והדבר ב"ד ב"אור דעולה של אשם וחטאת של יום לרבנן הי מנייהו קדים א"ל כיון שאניהם קודם קדשים עולה של אשם קודם וכ"ת דלכ"ה כיון שהחטאת מכפר קודם לעולה של אשם זה אינו דל"כ הו"ל לתת טעם זה לשלמים של אשם כיון דמכפר החטאת דהוה נפיק גס לעולם ומדגלי הטעם נק"ק נראה לעולה של אשם קודם לחטאת של יום וכ"כ דבל"ה הו"ל למיתני ריבואה טפי בעולה וליתני עולה של אשם וחטאת של יום לרבנן מקדימין החטאת וכ"כ בשלמים ושיין מ"ט התו' א"ש בל"ט בל"ה אכל עולה ועם א"ש לדחות דא"כ ולאשמועינן כח דהיתרח דר"מ דמקדים שלמים לחטאת תני הכי מ"מ כיון דתלה הפעם דהוי ק"ק ולא למכפר א"מ דהטעם דמכפר לא מהני ליה להקדים לשל אשם וג"מ דעולה של אשם קודם לחטאת של יום גם לרבנן והנה אמת שראיתי להתו' א"ש בל"ה שלמים של פרא"י דזילול הוא להאחות כל כך שבורת הבשר מתקלקל ועל חנם דקא אלא ה"ט דשליש של אשם אינו להט התף אכילה

ומ"מ למאי דחמין פלה למאי דק"ל כרבעין דלמיתם של
חמש חטאת ואשם של יום קודם ח"כ לפ"ו כריך
לומר דלגבי ק"ק נגד קדשים קלים לא מהני ב"א דחמין קרב
רשון אף בעולה נגד החטאת כנר ביחתי דמהני וח"כ ק"ט
מאי ק"ל מהביאה עולתה והרי כל שהביאה העולה קודם
החטאת יום או יומים אף אם עומדים בפנינו שניהם עולה
קודמת כיון שב"א רשון כ"ס אשם הקריב עולתה שתיבא
אח"כ חטאתה שאין הקדמות אלו כ"א שב"א כחמת מש"כ

אש הביאה התאחר יום אחד קודם
ורחיתי לר"י שם בדל"א דנבחים בל"ה הא ריום שהבין
לכי תנן דשלמים של אשם קודמין לחטאת של יום
לר"מ היינו בעבר ובהט את השלמים דאי קודם שחיטה
ואניהם עומדין לפני כולאי דחטאת קודם ע"ס ולדבריו כ"ל
דכי תני בתו' הבא רשון קרב רשון היינו בשניהם שקולים
אבל כל שיש לו קדימה מביא אף אם ב"א רשון קרב אחרון
אף מ"מ מבואר גם לדבריו שכל שב"א המאוחר רשון ואין
הקודם לפניו מקריבין אותו ואח"כ אם יביא קודם מקריבין
אח"כ דכ"ס הוא אם עבר ושחט לר"מ קודם הבא רשון למי
שיש לו קדימה מביא אף שהיו לפניו מקרימין אותו כ"ס אם
הקודם אינו לפניו וח"כ אם הביאה עולתה ביום אחד וחטאתה
ביום אחר אין בזה דין קדימה ותו מאי ק"ל להראשונים
בזה ומדבריהם נראה שאשם הביאה העולה יום או יומים ולא
החטאת אין יכולין להקריב העולה ומכ"ס אשם שניה לפניו
אף אם שחט העולה קודם ימרום ביום העולה עד שיאשמו
ויזרוק דם החטאת ולא ידעתי מנ"ל הא דמכל מ"ס נראה
הפך זה ואי ק"ל לדבריו ממ"ס בפסחים דל"ט וכו' בקרב'
עולתה ומי קרבה כו' וא"ל ליאני שהביאה קודם העולה בלי
חטאת אי מהא ל"ק דהתם במחומר כיפורים איירי דהו
ביום אחד וביום אחד אין בו דין קדימה להבא רשון כדריש
מתני' למיתני שלמים של אשם ושלמים של יום כנראה דביום
גופיה שב"א רשון שעה או שתיים קודם אין בו דין קדימה
ושקולים הם דאין בו זילזול בשהייתו כל שנקרב ביום שהביא
אף אם הביא העולה ביום מדינא אין מקריבין מפני שהחטאת
קודמת אף למחר מקריבין אותה מדינא אשם קדימת יום מדינא
הוא וי"ז ר"ס"ל דכי איך לפלוגי בין הבא רשון היינו כשאין
ב' הקרבנו ענין אחד אבל יולדת וחומה לה שנתחייבו בחטאת
ועולה לעולם חטאת קודם מריבוי הכתוב אף אם הביאה העולה
יום או יומים קודם ובהכי א"ל דבבביתא תני שם בר"ן זה
בגה אב לכל חטאות איקדמו לעולות הבאות עמהם שק' והרי
אף באינן באות עמהם חטאת קודם כתיבי רישא דם חטאת
קודם לדם עולה מפני שמרבה והרי טעם הכפרה גם לעולה
שאניה בזה עם החטאת וגם כולה מתני' לאו בקרבנו הבאות
כחמת מחיוב הכתוב איירי כמבואר שם וח"כ למנ"מ הנריב
כן למינקט ככאן אף למ"ס א"ש דאנטריך להכי דאף אם
הביא העולה יום או יומים קודם כל חטאת אין מקריבין
אותה ומ"ה"ט הנריב אף בהפרשה שיקדים החטאת מש"כ
אשם לאדם חטאת חלב יכול להפריש קודם עולת כרבה או
חובה על חטא אחר ובהכי י"ל מה שתמהו בתוס' דף ק'
בד"ה מנא דלמ"ל קרא תיפוק ליה דמרבה ע"ס ולמ"ס ל"ק
דאי מטעם דמרבה אשם הביא העולה יום אחד קודם חטאת
וגם אשם היה לפניו החטאת שהביא ביום ב' ושחט העולה
יזרוק דם העולה ולאחר כך מקריב החטאת וכן בהפרשה
יכול להקדים העולה אף מרבי זה בכל ענין מקדים החטאת

אכילה אלא עד הלילה וחטאת ואשם של יום עד הבוקר
דנחלקין ליום ולילה עכ"ל הגה נראה דמפרשים מתני' לענין
אכילה וגם נוסח פרש"י שהביאו שכל דמרת הבשר מתקלקל
נראה כן לענין אכילה איירי מתני' וח"כ לפ"ו עולה וחטאת
לא איך ביה קדימת אכילה ועולה כולה כליל חטאת קודמת
עכ"ל אבל דברי התו' הם דברי תימה דפרש"י שבידנו
מבואר דלאו לענין אכילה איירי מתני' כ"א לזריקה והקטרה
וכ"ז ממה שבייטם דזילזול להשהות ג"כ והואיל וצ"ל רשון
יקרבו רשון וכן מכוסה בתוס' דנבחים ע"ס והרי התוס'
מבואר הוא דלא איירי בענין אכילה דהני לה קודם מאי
דתני שם כשם שקודמין בהקרבנתם קודמין באכילתם ע"ס וגם
מ"ס על שם פרש"י שזורת הבשר מתקלקלת ליתיה בפרש"י
שלבנינו כי ע"כ נראה ברור שפרש"י מפרש דאיירי מתני' בין
לזריקה והקטרה ואכילה

ורחיתי להתי"ט בפ"ו דנבחים משנהו' שהביא פרש"י וכ'
דהרשיה של התו' אינה ראייה דלאו המתני' דהבא
קאי לא חטאתות הטוף כו' פריס קודמין לאילים כו' דהמתני'
דהבא שנוי שם בתוס' קדאי קדשים קודמים לקדאי קלים
הנחלקין ליום ולילה כו' שלמיל של אשם כו' ומינה ראייה לענין
אכילה היא ע"ס ולא ידעתי מאי ראייה הביא מהתו' הפך
פרש"י דכי תנן בתו' ק"ק קודמים לקדשים קלים היינו
לענין זריקה והקטרה ששם בתו' אינו שנוי ברישא קדימה זו
וכן מאי דתני הנחלקים ליום אחד דהיינו מאי דתנן במתני'
אשם קודם לתורה ואיל נזיר מפני שהיא ק"ק התורה ואיל נזיר
קודמין לשלמים שבני שהם נחלקין ליום ולילה והן הם דברי
התו' לא ששניה כן אחר ששינוי דכל הקודם בהקרבנה קודם
באכילה וכיון דלא תני להו ברישא לענין קדימה זריקה
והקטרה דלמיתם של אשם קודמים לשלמים של יום בכל דבר
ולגבי חטאת פלוגי בה ר"מ ורבנן ול"ק מכל דברי התו' ט
ומה מאור תמהני להברכת הובח שהביא דברי התו' אלו
אחר שהביא גם מפרש"י בסוגיא מבואר דמכרם מתני'
לענין הקרבה וכ' דמהתוספתא מבואר דקאי בשלמים ששחט
מאתמול וח"כ גם דברי רש"י כריך לפרשן כמו כן ול"ע את"ל
ואני לא ידעתי מה מבלו התו' להכריח דלא קאי כ"א
לענין אכילה ועל הכל תמהני להתו' ז"ל והתי"ט
והברכת הובח שהרי שם בש"ס מבואר להדיא דשלמים של
אשם לענין הקרבה קאי ולא לענין אכילה דבדל"א דבעו
בתדיר ושאינו תדיר וקדם ושחט את שאינו תדיר אי גומר את
שאינו תדיר א"ל ממרס בדמו ומקריב להדיר ואמרי ת"ס
שלמים של אשם וחטאת ואשם של יום של אשם קודם לשל יום
הא דיום דומיא דאשם וה"ד דקדים שחטיה לשלמים חטאת
ואשם קדמי דלמא שלמים דאשם וחטאת ואשם של יום היכי
משכחת לה דשחטינהו לתרוויהו אבל לא שחטינהו לתרוויהו
תיבעי לך ומינה מבואר דלאו לענין אכילה איירי דא"כ מאי
קאמר הא דיום דומיא דאשם קדמים שחט לשלמים ולענין
אכילה ששחט קודם אכילת חטאת ואשם דלאו עד הבוקר
ושלמים של יום עד לערב של מחר ומה ראייה היא זו לשחט
שאינו תדיר אי גומר לענין הקרבה הוא הכעיא ועוד שרחו
בשלמים של אשם איירי דשחטינהו לתרוויהו ולפ"ו מהי תיתי
שיקדים אכילת שלמים של אשם והרי כיון שאשחט ביום שחיט'
החטאת הם נחלקים לבי ימים ולילה וחטאת ליום ולילה כי
ע"כ • ע"כ דפשיט להו דמתני' לענין זריקה והקטרה
איירי כפרש"י הפך דברי התו' והתי"ט ויותר תימה להברכת
הובח שהביא פרש"י בהך סוגיא ולא נרגם דמהסוגיא מבואר
פן ואיך חזר בו ממה התוספתא וכ' שם כפרש"י כריך לפרש
כן ודבריהם כ"ע אל"י

א"כ יש ליישב תמיהת התוס' דחטאת נזיר ומזרע ויולדת
וזב וזבה דכולן אינן נחיים לכפר וכעולות חשיבי
כמ"ס בפ"ק דמנחות ל"ג דחטאת חלב ששחפה לשם חטאת
נזיר